

Nefndasvið Alþingis
Samgöngunefnd Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík 17. febrúar 2012

Efni:
Samgönguáætlun 2011 – 2022

Þskj. 534 – 393. mál. Tillaga til þingsályktunar um tólf ára samgönguáætlun fyrir árin 2011 – 2014.

5. Vegaáætlun, Stofnkostnaður.
6.10 Framkvæmdir (stofnkostnaður)
Annað en stofn- og tengivegir.

5. Reiðvegir.

Í tillögum til þingsályktunar að samgönguáætlun fyrir árin 2011 – 2022 er ætlaðar **230 m.kr.** til reiðvega á tímabilinu 2011-2014; **235 m.kr.** á tímabilinu 2015-2018 og **260 m.kr.** á tímabilinu 2019-2022.

Landssamband hestamannafélaga hefur gert athugasemdir við þær fjárhæðir sem liggja fyrir í tillögum að samgönguáætlun 2011 – 2014, þskj. 533 – 392. mál, með erindi til Nefndasviðs Alþingis dags. 23. jan. 2012.

Niðurstöður nefnda sem samgönguráðherra hefur skipað á undanförunum árum, hafa komist að þeim niðurstöðum að átaks sé þörf í viðhaldi og uppbyggingu reiðvega og að auka þyrfti fjárframlög til þessa málaflokks verulega frá því sem nú er.

Í skýrslu nefndar samgönguráðherra um **Stefnumótun í Ferðapjónustu** frá 1997 segir ma: kafli 5.6 **Reiðleiðir og uppbygging áningastaða.** Markmið: Að tryggja nauðsynlegar reiðleiðir og skipulagða uppbyggingu áningastaða er taki tillit til umhverfisþátta í samráði við viðkomand yfirvöld og umráðaaðila lands. Kafli 7.2.1 **Stefnumótun,** segir ma: Með hestaferðum sé boðið upp á sérstæða, skemmtilega og fróðlega affreyningu sem sameinar útivist, góð kynni af íslenska hestinum og náttúru landsins, um leið og þær skapa atvinnu og tekjur.

Í skýrslunni um stefnumótun í ferðapjónustu kemur einnig fram að afla skuli upplýsinga um reiðleiðir, fornar og nýjar, reiðleiðir merktar og reiðvegir flokkaðir.

Í framhaldi af stefnumótun samgönguráðuneytis í ferðamálum skipaði samgönguráðherra tvær nefndir til að gera tillögur um uppbyggingu áningastaða og skiptihólfa, safna og skrá upplýsingum um fornar og nýjar reiðleiðir o.fl. á miðhálandi Íslands. Þær skiluðu báðar niðurstöðum sínum árið 1999. Í niðurstöðum annarar nefndarinnar leggur hún m.a. til að á næstu árum verði stóruaukning fjármagni verði varið til uppbyggingar og lagfæringar reiðleiða á miðhálandinu með áherslu á verndun viðkvæmra svæða við og í nágrenni reiðleiða. Að áliti nefndarinnar er rétt að taka tillit til þess aukna kostnaðar við endurskoðun vegaáætlunar.

Í niðurlagi skýrslunnar segir: Alls lætur nærri að reiðleiðir á miðhálandinu séu um 3.500 km. að lengd. Nefndin áætlað að um 10% reiðleiða þurfi lagfæringa við eða um 350 km. Gróft mat nefndarinnar bendir til að kostnaður geti orðið um 1. m.kr. á hvern km. eða um 350. m.kr. alls. Nefndin telur eðlilegt að tekið verði tillit til þess við næstu endurskoðun vegaáætlunar. Seinni nefndin fjallaði um og gerði tillögur um skráningu og flokkun reiðvega í stofnleiðir, héraðsleiðir og þéttbýlisleiðir, og að í sambandi við gerð vegaáætlunar yrðu reiðvegir skráðir í samræmi við þá flokkun. Hluti af tillögum nefndarinnar var að gera grein fyrir möguleikum í fjármögnun. Báðar gerðu síðan nefndirnar tillögu um að Vegagerðin yrði veghaldari reiðvega og að framkvæmdaáætlanir fyrir reiðvegi yrðu unnar samhliða annarri vegaáætlun.

Frá því að niðurstöður fyrri nefndarinnar voru kynntar þá hefur ekkert fjármagn farið til uppbyggingar eða lagfæringa á reiðleiðum á miðhálandi Íslands né á fjölförnum ferðamannaleiðum.

Hvað síðari nefndina varðar þá hefur Landssamband hestamannafélaga (LH) í samstarfi við Vegagerðinni unnið að flokkun og skilgreiningu reiðvega.

LH hefur staðið fyrir skráningu reiðleiða undanfarið ár í kortasjá samstarfi við Loftmyndir ehf. og Vegagerðina, sjá www.lhhestar.is og þar undir Kortasjá/Reiðleiðir. Fjármagn til þessa verkefnis hefur eingöngu komið af reiðvegafé samgönguáætlunar.

Í febrúar 2003 skilaði nefnd samgönguráðuneytisins um viðbótarfjáröflun til reiðvega niðurstöðum sínum. **Í álitni nefndarinnar kemur m.a. fram:** Vaxandi ásókn hestamanna, innlendra og erlendra, í hestaferðir hefur valdið sífellt meiri niðurníðslu reiðvega, sérstaklega þó á hálandinu, *einnig má nefna fjölfarnar ferðaleiðir s.s. á Löngufförur, Driftin á Lyngdalsheiði o.fl. o.fl.* Víða hefur ríðandi umferð markað leiðir í landið án þess að sérstakir vegir hafi verið lagðir. Land hefur víða látið á sjá. Í sumum tilfellum er ástand reiðvega með þeim hætti að fyrirtæki sem selja hestaferðir hafa séð sig knúin til að hætta að bjóða þær ferðamönnum vegna umhverfisáhrifa.

Hingað til hefur fé verið lagt til reiðvega af ríki og sveitarfélögum. Undanfarna áratugi hafa fjárveitingar ekki verið taldar nægar til að uppfylla fjárþörf til þess málaflokks.

Undanfarið ár hafa umsóknir hestamannafélaganna í reiðvegafé verið á bilinu 200 – 300. m.kr. bæði til nýbygginga og viðhalds eldri reiðvega. Samkvæmt tillögu að samgönguáætlun fyrir árin 2011-2014 þá eru ætlaðar 60. m.kr. hvert ár að undanskildu 2014 þar sem áætlunin hljóðar upp á 50.m.kr.

Árið 2002 voru 39,9 m.kr. til reiðvega frá ríki, sé tekið mið af hækkun neysluvísitölu þá ætti að vera 69,74 m.kr til reiðvega frá ríki 2012, en miðað við byggingavísitölu, sem er raunhæfara, **ætti upphæðin að vera 84,49 m.kr.** Það hafa því engar hækkanir verið til þessa málaflokks eins og allar þrjár nefndirnar sem að ofan greinir höfðu lagt til að yrði.

Í dag er áætlað að um 35 þúsund íslendingar stundi hestamennsku að staðaldri, þar af eru um 12 þúsund skráðir félagar í 47 hestamannafélögum. Ferðir á hestum hafa margfaldast bæði í byggð og óbyggðum og fjöldi hesta sem fer um reiðvegi er umtalsverður. Árið 2002 komu ríflega 300 þúsund erlendir ferðamenn til landsins. Kannanir Ferðamálaráðs á árunum 1999-2002 sýndu að um 20% erlendra ferðamanna sem komu til landsins að sumarlagi á þeim tíma fóru í hestaferðir. Að vetrarlagi er hlutfallið lægra eða á bilinu 8-14%. Hestaferðir eru allt frá stuttum reiðtúrum í nágrenni hestaleigna upp í margra daga ferðir. Nefndin leit svo á að um 20% gjaldeyristekna af erlendum ferðamönnum væri tilkomin vegna hestatengdrar ferðaþjónustu. Árið 2001 námu gjaldeyristekjur af erlendum ferðamönnum 37,7 milljörðum kr. þar af 7,5 milljarðar kr. vegna hestatengdrar ferðaþjónustu.

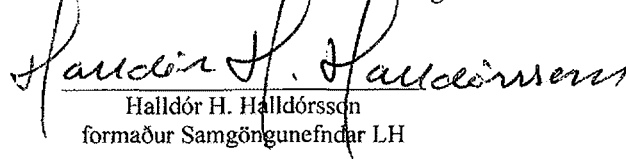
Á sl. ári komu 566 þúsund erlendir ferðamenn til Íslands, miðað við sömu forsendur og framreikninga er varlegt að áætla að tekjur þjóðarbúsins af hestamennsku og hestatengdri ferðaþjónustu séu umtalsverðar, eða a.m.k. 20–25 milljarðar kr. á ársgrundvelli.

Landssamband hestamannafélaga mótmælir því að ekki skuli vera gert ráð fyrir verulega hærra fjármagni til reiðvega á samgönguáætlunum en raun ber vitni og hvetur Samgöngunefnd Alþingis að hlutast til um að bætt verði úr með umtalsverðri aukningu fjármagns til reiðvega.

Ástand reiðvega er víða bágborið sem fyrr greinir, en afar mikilvægt er að reiðvegir og reiðleiðir séu greiðar og vel viðhaldið.

Virðingarfyllt

f.h. Landssambands hestamannafélaga

Halldór H. Halldórsson
formaður Samgöngunefndar LH